

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Oponentský posudek na diplomovou práci

Název práce: Postoje středoškolské mládeže ke globálním problémům naší planety

Jméno autora: Bc. Lukáš Vosáhlo

Vedoucí práce: Mgr. Radek Vorlíček, Ph.D.

Oponent práce: Doc. PhDr. Jiří Semrád, CSc.

V předložené práci je řešeno téma vysoce aktuální, teoreticky i metodologicky nosné, pro sociální pedagogiku významné. Autor práci strukturoval do úvodu, osmi kapitol a závěru. Práce je doplněna seznamem užití odborné literatury a přílohami.

V úvodu autor poměrně obsáhle čtenáře seznamuje s řešenou problematikou a se záměry práce. Vůbec se však nezmiňuje o metodologickém uchopení řešené problematiky, včetně vymezení cíle práce. Práci nejen pomyslně člení na teoretickou a praktickou část, což se negativně odráží v metodologii práce. Názvy jednotlivých kapitol jsou spíše didaktické povahy, což autora vede k učebnicovitému zpracování zvolené problematiky a zbytečnému kouskování problematiky. Např. první kapitola nese název Globalizace, ale její rozsah jsou pouhé 2 strany. Následující kapitola nese přijatelnější název Globální problémy, komplexní pohled, ale stejně tak je rozsahem titěrná (3 strany). Ve třetí kapitole autor, aniž provedl náležitou filozoficko-politologickou analýzu sledované problematiky, přechází k organizacím, programům v rámci globální a místní politiky. Nešťastné je i spojení programů mezinárodních organizací a RVP středoškolského vzdělávání, když čtvrtá kapitola je věnována globální a environmentální výchově. Výše popsané kroky vedou k zjednodušení problematiky globalizace a k jednostrannému vidění autora vyústující v názor, že globální výchova je samostatná vědní disciplína (vědní ?). V kapitole čtvrté jsou začleněny subkapitoly popisující charakteristiku skupiny středoškoláků, jejich postoje, hodnotový systém. Tyto velmi důležité aspekty výchovy ke globalizaci, jsou pouze načrtnuty. Např. kapitola o hodnotách se výlučně opírá o výzkum B. Krause z r. 2006. Kapitola pátá věnovaná východiskům budoucích postojů, je proklamativního charakteru, nepřilíší ujasněná co do struktury. Nelze jí, jakož i celé práci upřít i některé podnětné myšlenky.

Kapitola šestá je věnována empirickému šetření, které bylo kvantitativního charakteru. Kapitole opět schází smysluplnější strukturace. Oponent postrádá teoretická východiska. Klade si otázku, proč formulace vědecko-výzkumného problému následuje až po organizaci výzkumu, proč schází ústřední hypotéza a existují pouze reálné hypotézy, proč cíle empirického šetření jsou uvedeny v pořadí až na šestém místě, atd. Oponent rovněž postrádá analýzu výzkumného nástroje. Do jisté míry tuto metodologickou položku zastupuje sedmá kapitola, ale není tam důsledně zachycena vazba na reálné hypotézy.

Užitý výzkumný nástroj uvedený v příloze je z pera autora. Nutno konstatovat, že ač autor nemá ještě dostatek zkušeností s empirickým výzkumem, výsledná podoba je přijatelná. Má však jeden obsahový nedostatek. Nezahrnuje kulturně antropologický rozměr globalizace. Autor si je však vědom určitých nedostatků empirického šetření a dosažené výsledky hodnotí objektivně kriticky. Popis je rámován třemi dimenzemi (zde se asi autor inspiroval kvalitativním metodologickým přístupem), které jak autor tvrdí, vycházejí z teoretické analýzy a měly tedy být teoretickými východisky empirického šetření. Prezentované výsledky

jsou ovlivněny některými nedotaženými předloženými pracemi v teoretické i empirické části. Například v emocionální dimenzi je příčina vidění globálních problémů naší mládeže spatřována v nedostatečném trávení volného času mládeže v přírodě. To je velmi zjednodušený a naivní názor. Právě v tomto momentě by bylo třeba vyjít z profilu současné mládeže a odkázat na hodnotovou orientaci a dominantní způsob života (viz například práce Saka, Kučerové, Kolesárové aj.).

Největším problémem práce je samotný závěr. Autor se vůbec nezmiňuje, zda se mu podařilo splnit cíl práce. Je to pochopitelné, protože cíl práce není v úvodu vymezen. Je to však neodpustitelné. Závěr je pouhým shrnutím postojů autora k problémům globalizace. Schází konstatování, kam dále by se měla problematika v dalším řešení posouvat a to jak v teoretické, tak empirické dimenzi. Schází i doporučení výchovně vzdělávací praxi.

Po stránce formální a jazykové by byla práce přijatelná, kdyby nebyla nesprávně zpracovaná anotace práce. Nemůže být zpracována v čase budoucím, tak jak to provedl autor. S bibliografickou normou naopak autor pracoval optimálně.

I přes uvedené kritické poznámky, předložená závěrečná práce ještě splňuje kritéria kladená na závěrečné práce. Autor, i když v omezené formě prokázal, že si osvojil základy vědecké pedagogické akribie a proto doporučuji práci přijmout jako diplomovou.

Doporučuji autorovi při obhajobě odpovědět oponentovi na otázky formulované v posudku.

Hodnocení:

Ve Hvozdnici nad Vltavou 5. 4. 2020

Doc. PhDr. Jiří Semrád, CSc.